

XIN LƯU Ý: BẢN NHẬP CHỮ HIỆU ĐÍNH. XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Kinh Gavampati

KALAMA TRI AN CÔ ĐIỀU HỖ GHI BÀI

[03/04/2023 - 03:52 - vuihtv]

Kinh Gavampati – 02/04/2023

Hôm nay chúng ta học tiếp bài kinh Gavampati.

Chúng tôi - Toại Khanh đang ở tại Kālāma, ở đây 1 tháng, rất tiếc nếu phải bỏ 4 buổi giảng, thì uổng lắm cố gắng, không hình ảnh thôi. Cũng không quan trọng gì. Xưa giờ trước khi có cái zoom này mình cũng giảng audio. Cũng mong mai này thỉnh thoảng khi chúng tôi có dịp về đây 1 tháng, 2 tháng thì rất hi vọng chúng ta sẽ có những lớp học giáo lý, thay vì về Châu Âu xa xôi thì ở bên đây Úc qua được, Việt Nam qua được. Ở đây ở không rất là uổng, nếu 1 tháng ở đây có bà con qua mình có 1 tháng mình học chuyên tu một cái gì đó thôi. Mình học chuyên về Tứ niệm xứ hoặc mình học A Tỳ Đàm không phải căn bản, A Tỳ Đàm cho người mà Việt Nam kêu là tại chức = họ đang nghiên cứu và học cho biết, đó là cơ hội rất là tốt, lúc này là lúc tôi về gần các vị nhất. Chứ còn các vị qua Mỹ, qua Châu Âu rất xa, tốn kém mà mệt mỏi lắm. Việt Nam qua đây có chút xíu. Mai này khi có các khóa thiền là chuyện khác. Nhưng ngay bây giờ, ngay lúc này, thì phải nói đây là cơ hội tốt nhất.

Bài kinh này Gavampati, Hán tạng kêu là Kiều Phạm Bà Đề, vị này tên là Kiều Phạm Bà Đề, vị này là một trong những người bạn thân của thanh niên Yassa, nhóm năm mươi mấy người xuất gia sau nhóm Kiều Trần Như. Ngài Gavampati là một trong những người bạn thân của ngài Yassa. Vị này có 4 trí Vô Ngại nhưng ẩn danh - k xuất hiện. Thế Tôn và đại chúng tỳ-kheo đi đến một con sông lớn gọi là sông Sarapu. Thời đó có nhiều con sông lớn, nhưng có những con sông bây giờ đã khô cạn. Thời đó có 5 con sông lớn: Sông Yamuda, sông Achiravati, sông Ganga, Sarapu. Con sông Sarapu là con sông lớn trong 5 con sông lớn nhất thời đó.

Đêm đó đức Phật và chư tăng qua đêm bên cạnh bờ sông Sarapu, nửa đêm nước sông lên đột ngột, cuốn phăng phăng với tốc độ lớn, các vị phàm tăng hết hồn, đang ngủ nước tràn các vị hết hồn, với tốc độ đó, với lưu lượng đó trong vòng 5 giây cuốn phăng mọi thứ trên bờ, lũ trên nguồn về. Lúc bấy giờ đức Phật gọi ngài Gavampati, Ngài nói:

- Gavampati hãy trấn an chúng tỳ-kheo phàm phu đi. Ngài chỉ nói như vậy.

Tôn giả Gavampati hiểu ngay. Cái này nếu như mình đọc kiểu như đọc tiểu thuyết Quỳnh Dao thì mình thấy không hay. Chỗ này mình thấy nó đặc biệt. Trong lúc nguy ngập đó mà đức Thế Tôn vẫn nghĩ đến chuyện, mình nghĩ giống như set up vậy đó. Trước giờ Ngài tìm cơ hội để cho chư tăng biết, đại chúng biết ai đó, người nào đó trong đệ tử của Ngài sở trường về cái gì, thù thắng về cái gì, sở chứng, sở đắc của họ là cái gì. Đây là điểm rất đặc biệt. Cứ có cơ hội là Ngài tuyên dương đệ tử bằng cách đó. Đêm nay cũng vậy. Khi nước cuốn phăng phăng như vậy, khi Ngài thấy đại chúng tỳ-kheo phàm phu, phàm tăng có sự sợ hãi, lúc đó đức Thế Tôn mới gọi ngài Gavampati trấn an chúng tỳ-kheo.

Ngài Gavampati dùng thần thông chặn đứng dòng nước, thay vì dòng nước đổ xuống cuốn phăng phăng đến trước chỗ chư tăng nằm nghỉ thì nó dựng lên, nước cao như một ngọn núi. Lúc ấy các vị tỳ-kheo phàm tăng mới biết thì ra tôn giả Gavampati lặng lẽ đi bên cạnh mình bấy lâu nay là vị đại thần thông, đại uy lực như vậy. Bây giờ mình mới nói qua nội dung bài kinh này.

Mình nói sơ qua ngài Gavampati xong giờ mình nói qua bài kinh này.

Bài kinh này tôi giảng, cũng như một số bài kinh khác, tôi vừa giảng vừa run, vừa tiếc. Tiếc ở chỗ bà con đi chùa thường xuyên hoặc lâu năm, cúng bái quá nhiều tiền bạc, thời gian mà tôi cứ lo ngay ngáy không biết bà con có dành thời giờ để sống tư duy, có dành thời giờ để lưu tâm đến Phật pháp, có bao giờ nghĩ Giáo lý là nhu cầu chết sống của mình hay không. Nếu bà con có thời gian thì bà con mới thấy bài kinh này quan trọng.

XIN LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỈNH. XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

Tôi xin chót lại một điều, đó là: Bài pháp thoại đầu tiên đức Thế Tôn giảng sau khi thành đạo, đó là bài Kinh Chuyển Pháp Luân. Nội dung này Phật giáo Bắc truyền tìm mọi cách mạt sát bài kinh này. Lý do thì tạm thời chúng ta nói là không rõ đi, nhưng cái gì tinh hoa của đạo Phật thì Phật giáo Bắc truyền mạt sát, họ nói rằng kinh này giảng cho tiểu thừa, dốt nát, u mê, mạ khô giống thú, u mê bại chúng vì hạng Thỉnh văn ngu si dốt nát chỉ tu Tứ Đế thôi, Độc Giác – Duyên Giác thì tu 12 Duyên khởi. Đó là một điều rất đáng buồn. Phật tử Việt Nam cứ nghe Bốn Đế là nghe có mùi tanh tanh của tiểu thừa, ngu xuẩn, hạ căn. Chứ nếu chúng ta coi kỹ nội dung Bốn Đế, coi Bốn Đế nói cái gì?

1. Thứ nhất, Sự thật đầu tiên phải thấy để thành thánh. Sự thật đầu tiên là: **MỌI HIỆN HỮU Ở ĐỜI ĐỀU LÀ KHỔ**

Cái thấy này quan trọng lắm, mình phải thấy cái này để mình hiểu bản chất sự hiện hữu của mình trong cuộc đời này, bản chất sự hiện hữu là cái gì? NÓ chỉ là sự lặp lại của những gì tẻ nhạt, vô vị, vô nghĩa, vô ích. Nó chỉ là sự lặp lại của những cái Khổ thôi. Mà nó xui một chỗ là chúng ta nghèo quá, bệnh quá, đời sống nhiều chuyện buồn, khổ quá...

Chỉ có người có phước duyên tu học mới có điều kiện tâm lý để có một ngày nào họ chịu nhận ra rằng: Đời sống này vui ít khổ nhiều. Đế vương hay ăn mày đều phải kết thúc bằng cái chết, cái chết đau đớn, hoặc cái chết sợ hãi, tiếc nuối, hoặc là cái chết hoảng loạn. Nghe cho kỹ nha. Sướng khổ gì, vinh nhục gì cuối cùng cũng phải có kết thúc bằng cái chết.

Chết có nhiều kiểu: Chết hoảng loạn, chết tiếc nuối, chết sợ hãi, chết lưu luyến, chết đau đớn. Ngay cả người Alzheimer thì họ cũng phải nằm trong nhóm này. Mình nói họ lẫn thật ra họ vẫn có khả năng tiếc nuối hoặc sợ hãi, lưu luyến, hoặc là chết trong đau đớn. Như vậy mình chót lại: đau đớn, sợ hãi, tiếc nuối, lưu luyến. Cứ vậy, đi qua hành trình khác mịt mù. Lẽ ra ngay trong lúc sống mình thường trực thấy sự hiện hữu này là của nợ, nó là gánh nặng thì cái chết của mình mới là chết thanh thản. Còn đàng này bình thường mình yêu mê đắm đuổi nó cho tới hồi mình biết nó sống không được nó kinh hoàng, nó hoảng hốt, nó sợ hãi, đâm ra nó tiếc nuối, nó luyến lưu. Mà không có gì đáng sợ cho bằng sợ chết.

Mình tiễn người ta ở phi trường, ở sân ga mình còn hi vọng gặp lại. Tiễn nhau ở phòng mổ nhất là những ca ngất nghèo, người tiễn không hi vọng lắm, nhiều nhất họ chỉ buồn thôi, nhưng người nằm trong băng ca đi vô phòng mổ người đó buồn ít sợ nhiều.

Cho nên, làm gì thì làm, nhớ thể này:

Nói đời là biển khổ, mà mình không có tin, cứ sống hưởng thụ đến một lúc nào đó mình mới thấy rằng, giả sử kinh nói sai bét, đời này vui quá, tui giàu, tui đẹp, tui giỏi, tui khỏe, tui có gì đâu khổ? Giả sử kinh nói sai bét, nhưng cuối cùng kinh cũng đúng là: Có sướng bằng tiên cuối cùng cũng chết trong hoảng loạn, tiếc nuối, luyến lưu, và đau đớn.

Cho nên, chót lại chữ Khổ trong đạo Phật là gì? Thông thường mình chỉ nói khổ là cay đắng, chát chua đúng không? Nhưng không, đạo Phật nói, khổ mà thấy vậy nó nghèo lắm. Nó còn cái nữa, thấy đời là biển Khổ có nhiều cách lắm:

(1) Thấy đời là biển khổ là mình nhìn vào đắng, cay, chua, chát của cuộc đời thấy đời là khổ.

(2) Có trường hợp thứ hai, mình nhìn vào sự mong manh của vị ngọt mình thấy sự mong manh của cái ngọt ngào cũng là một cách thấy đời là khổ, chứ không hẳn phải đợi thấy đắng cay chát chua chát là khổ. No. No. Phải thêm cái nữa, tức là mình nhìn thấy cái mong manh của cái ngọt ngào thì đó cũng là một cái khổ. Thí dụ xa người mình thương là khổ nhưng mà khi mình gặp được người mình thương, mình liếc đồng hồ thấy còn 5 phút là chia tay thì lúc bấy giờ mình cười không nổi quý vị. Tôi từng chia tay tôi biết; Tôi cũng mong mai này ở tại Kālāma tôi đừng tiễn ai mà lòng quặn thắt, đoạn từng cơn như thế.

Mình ngó thẳng vào cái đắng cay chua chát thấy khổ là đúng rồi, mà mình thấy cả cái mong manh, phù du của cái ngọt ngào cũng là cái khổ. Đó là bậc trung căn.

Bậc hạ căn là phải nhìn thẳng cái chát, chua, cay, đắng mới thấy đời là Khổ. Bậc Trung căn họ thấy cái mong manh của cái sung sướng ngọt ngào rồi họ thấy đời là Khổ.

(3) Bậc thượng căn, họ không thèm nhìn đắng cay hay ngọt ngào, họ chỉ nhớ mọi chuyện: **MỌI THỨ ĐỀU DO DUYÊN, DO CÁC ĐIỀU KIẾN MÀ CÓ.** Tại sao có thích, có ghét? Đều do vô số

XIN LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH. XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

điều kiện nhân tố. Mà hễ có thích có ghét nó mới hình thành ý niệm đau khổ, hạnh phúc. Đúng không? Tức là do có thích ghét mới có đau khổ, hạnh phúc. Thí dụ giờ tôi có cái tôi thích tôi gọi đó là hạnh phúc; mà tôi phải chịu đựng, tôi ghét tôi gọi nó là đau khổ.

Thích ghét từ đâu ra? Mình mà biết được cội nguồn của nó mình thấy nản lắm. Do tiền nghiệp, do Khuynh hướng tâm lý và Môi trường sống tạo ra thích ghét.

Thí dụ, tôi đã nói một triệu lần trên online này, do tiền nghiệp tôi phải mang thân đàn bà, tôi có những cái thích rất đàn bà, đám đàn ông thì nó không có những cái thích giống đàn bà, đúng không? Đàn bà Campuchia nghèo khác đàn bà Campuchia giàu, đúng không? Đàn bà Campuchia bệnh hoài nhu cầu đời sống khác người đàn bà Campuchia khỏe mạnh. Như vậy thì, khỏe, đẹp, giàu, nó khác với xấu, nghèo, bệnh. Các vị thấy không? Tức là, do tiền nghiệp nó dẫn mình đến một cảnh giới nào đó, trong điều kiện, hoàn cảnh nào đó, khiến cho mình cho mình có cái thích không giống ai, và từ đó nó dẫn đến cái ghét không giống ai; Và từ đó, do tiền nghiệp không giống ai, cho nên mình có cái thích, cái ghét không giống ai, và từ đó, cái hạnh phúc - đau khổ mỗi người nó có những tiêu chí không giống nhau.

Như vậy nếu mình hiểu rõ ráo vậy đó, mình thấy : À, thì ra Hạnh phúc, đau khổ là đồ giả. Mà mình phải nói cho nó đàng hoàng chứ không thôi người ta nói mình là con vẹt, con két bắc chúc kính nói. Không. Phải nói rõ. Hỏi tại sao nó giả? Đó.

Giả = Do tiền nghiệp đời xưa giờ tôi sanh trong môi trường nào đó, trong môi trường đó, do khuynh hướng tâm lý, do môi trường sống và do tiền nghiệp 3 cái này nó hun đúc ra nền tảng tâm thức của tôi khiến cho tôi thích cái này, tôi ghét cái kia. Hễ có được cái thích thì tôi gọi nó là hạnh phúc, mà phải chịu đựng cái ghét thì gọi nó là đau khổ, đúng không?

Như vậy, tất cả hạnh phúc – đau khổ, thích, ghét đều do duyên. Đúng không? Thì bậc thượng trí, thượng căn họ nghĩ cái này họ đâm ra họ nản. Thí dụ, họ thấy có những loài nó gặm rau trái củ quả thì nó thích, nhưng có những loài phải là thịt sống máu tươi nó thích, có loài nó phải ăn xác thú nó mới thích, có những loài nó phải ăn rau trái củ quả nó mới thích. Đó. Minh thấy rõ ràng như vậy.

Thì hạnh phúc và đau khổ, thích và ghét ở đời này là đồ giả.

- Hạng thứ 3 thấy mọi thứ do duyên mà có = thấy lý vô ngã.
- Hạng 2 là bậc Trung căn - thấy hạnh phúc cách mấy cũng mong manh.
- Hạng 1 Hạ căn – Khi nào mà đắng cay chua chát nó đập thẳng vào mặt họ thấy ngán quá, họ không muốn sanh tử nữa. Bởi vì họ biết, hễ còn sanh tử là còn tiếp tục đắng, cay, chua, chát.

Còn ông Trung căn ông thấy bây giờ sướng thiệt nhưng không được bao lâu hết, chỉ cần nay mai nó bệnh cái là hết, nay mai nó già cái là hết, nay mai nó chết đầu thai qua cõi khác là hết. Như vậy, cái đầu tiên nói về Khổ để mình nhớ thế này.

Khổ để có 3 trường hợp:

- Thấy Khổ Khổ
- Hoại Khổ
- Hành Khổ

Là chỗ đó đó.

Hành giả hoặc cao hơn hành giả là thánh nhân.

Chỉ có Hành giả, thánh nhân mới thấy chữ Khổ như tôi nói này giờ. Họ thấy vậy họ mới chán; Còn cái kiểu khổ mà mình thấy, như tôi thấy có một nhà thơ Phật tử Việt Nam sau 75 thời vừa bao cấp vừa quá độ, vừa lúa miền Tây còn không có ăn, dân mình ăn độn sắn, khoai, bo bo mệt lắm, ông làm bài thơ, tôi nhớ 2 câu:

Mãi đến hôm nay con hiểu đời là biển khổ

Mà ngày xưa thầy tổ biết sơ sơ

Có nghĩa là hồi xưa ông coi sách, coi kinh nói Đời là biển khổ, sanh lão bệnh tử, trong kinh hồi xưa đâu nói vụ tạm vắng, tạm trú, rồi đâu nói vụ ăn độn khoai, sắn, bo bo, đâu nói chuyện trốn quân dịch, ngoài kia đánh Tàu trong đây đánh Miên họ đâu có biết, tưởng hòa bình ai ngờ thanh niên vẫn lên đường, bộ đội, mìn, lựu đạn của Trung Quốc nó ác lắm, nó cho nổ mà nổ tới đầu gối, nó không nổ nữa, không chết, nó làm khúc vậy đó.

XIN LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH. XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

Mãi đến hôm nay con hiểu đời là biển khổ

Tùy vào mỗi hoàn cảnh căn cơ mà mình thấy cái khổ khác nhau, ở hoàn cảnh đặc biệt nào mình mới thấy cái rốt ráo tận cùng của nó. Nhớ ha.

Ở trong bài kinh này ghi rõ thế này: Chỉ khi nào con thấy cái khổ rốt ráo. Chữ “thấy” đây mình phải đọc trong Chú giải mới hiểu; Phải thấy rốt ráo, cái thấy của người có tu chứng, chứ cái thấy của con vẹt, con sáo, con nhông, con cưỡng là không được, phải thấy của người có tu chứng họ mới thấm thía được với cái thấy đó, khi thấy rốt ráo cái khổ là gì, lập tức thấy luôn cội nguồn của khổ.

Cũng giống như một đứa bé nó đau quá mà không biết tại sao nó đau, khi lớn mình đi khám bệnh mình biết đau này là đau ruột dư, đau này là đau sỏi thận, đau này là đau sạn mật,... lớn lên mình biết, lúc nhỏ đau mình chỉ biết khóc thôi, cái biết của con nít nó chỉ biết tới chữ “đau” thôi, nhưng mình lớn mình hiểu đau này là sao? Cái này là ung thư kì một, kì hai, cái này là kì cuối. Mình biết. Cái biết rốt ráo khi mình biết: Mọi hiện hữu là khổ. Mình thấy sự thật thứ 2: Thích cái gì cũng là thích trong khổ. Dầu mình mê trong cái đẹp, cái ngon, cái thơm, cái thối, đẹp, yêu đương, đấm đuối nam nữ hay là danh lợi, sắc quyền, tiếng tăm, tất cả mình thích cái gì đi nữa cũng là thích trong khổ. Bởi vì trước hết, tiền đề đưa ra: Cái gì cũng là khổ - Nếu như vậy thì: Thích cái gì cũng là thích trong khổ = Đầu tư trong khổ.

Trưa nay tôi đứng ở đây tôi nhìn ra hàng xóm, tôi thấy: Từ một bãi đất hoang, có mấy cặp vợ chồng người Miến, trên thì cái áo vá chằng vá đụp, ở dưới thì quất cái xà-rông không lấy gì làm lành lặn, đeo thêm 2, 3 đứa con, trưa nắng chang chang chạy chiếc honda cũ xì, tới khiêng vác đủ thứ cây gỗ, ống nước, bù loong con tán, chạy ngang đi về bãi đất hoang dựng chòi để ở. Tôi nhìn tôi ngán quá. Tôi biết họ đang thích trong cái khổ, cái cảnh mà chiều nay khi khói lam chiều lan tỏa trên ngọn đồi thì sẽ có bữa cơm chiều, ngó một bên thấy 2 đứa con mũi dài thò lò, bụng ông đít eo, một bên bà vợ mình mẩy trên hôi phèn, tay chân khét nắng, tóc chua let, nhưng mà họ vui. Miến là họ thấy vui thì họ thích trong cái đó họ mới đầu tư mái tranh nghèo. Rồi thì đêm nay trăng xuống, giếng đóng chừ đầu có giếng đào đầu, mức nước lên tằm; sau bữa cơm tối thì chàng ngậm tằm, điều thuốc ngòi, nạng ôm 2 thằng nhóc ra, đầu có ghé đầu, 2 khúc cây cửa ngòi đó ngó trăng lên; Mình phải yêu mê đấm đuối nó, có yêu mê đấm đuối nó mình mới có đầu tư cho nó. Mà khi tiền đề đưa ra: Mọi thứ là khổ thì mình thích cái gì cũng là thích trong khổ, cho dù đó là mình đam mê mái tranh nghèo, đam mê cái villa dát vàng, đam mê của hành giả chứng Sơ Nhị Tam Tứ thiền, cái đam mê của người có khả năng nhập định và thực hiện thần thông, đam mê của một tiên đồng, ngọc nữ, cái đam mê của một vị Phạm thiên ly dục chứng thiên ở mây tầng trời cao chất ngất,... đam mê nào đi nữa cũng chỉ khác nhau điểm này: Kẻ thích trái, củ, rễ, có người thích bông, hoa. Chỉ vậy thôi.

Nghĩa là: Đều đam mê cội cây sanh tử vốn dĩ được tưới tắm bằng nước mắt của kẻ trầm luân. Thích cái nào cũng là thích cội cây sanh tử hết.

Trong ngôi nhà đang cháy đó, bây giờ mình chui xuống sàn, mình vào nhà tắm hay mình leo lên nóc, thì tất cả đều trong căn nhà cháy. Động thái khôn ngoan nhất, thiết thực nhất là bằng mọi giá ra khỏi căn nhà đang cháy đó. Chứ giờ đó mà có kẻ chui xuống sàn, leo vô bồn nước, có kẻ chui vô tủ áo, có kẻ leo lên sân thượng, thì tôi khuyên, không nên; Phải làm mọi cách đu dây hay là tung cửa sổ, bằng cách nào không biết mà ra khỏi căn nhà đó mới hi vọng.

Ở đây cũng vậy.

Tôi nhắc lại lần nữa. Chuyện đầu tiên, mình do nhiều đời không gặp gỡ minh sư thiện hữu, do nhiều đời mình không xài đầu mình để tư duy, sanh ra cái đầu để đội nón thôi, cho nên mình không gieo được duyên lành giải thoát; Chính vì không gieo duyên lành giải thoát, chỉ tạo lai rai vài ba công đức hữu lậu, cho nên đời này sanh ra có tí, may mắn là mặt mũi ngó cũng được, trong gia cảnh cũng ok, có ăn học chút đỉnh, lớn lên có tí tiền, có ít nhà cửa, ... tự nhiên thấy đời màu hồng, sao nghe kinh Phật làm như xa vời sao. Người ta đã đời vậy dám nói đời là biển khổ là khổ cái gì?

Chưa đâu con. Chưa chưa.

Biết chồng, vợ ngoại tình con mới biết biển khổ là gì. Biết con gái có bầu không biết tác giả là ai. Biết con mình nó lén lút xăm mình, nó nghiện ngập, băng đảng, can nó không được lúc đó mới biết biển khổ là gì. Giờ chưa đâu. Chưa thấy quan tài chưa đổ lệ; Nghe người nó kỳ kỳ, nó ló ló ra bác

XIN LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH. XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

sĩ phán cho một câu, nó nói để gọi đi bệnh viện ung bướu làm một cái test cho chắc ăn. Nghe bao nhiêu đó mới thấy hình như Phật nói đúng. Mà chưa tới cái đó thì nó chưa ngán. Chưa ngán đâu. Cứ thấy Phật nói sai sai cái gì đó. Tới hồi bị một phát mới biết.

Nhất là Sài Gòn giờ tôi biết nó đang nóng le lưỡi, không lẽ giờ tôi nói ác chứ mà mấy kẻ không có máy lạnh mới thấy Phật nói đúng, đúng đời là biển khổ. Có nghĩa là nóng chang chang, trời nó nắng te tua thế này, không có máy lạnh, làm quần quật quần quật như xích lô, vé số giờ này mới đi cày. Nói xích lô, giờ xích lô hết rồi chứ thời tôi còn. Tôi nhìn xích lô tôi ngán chỗ này nè.

Xích lô nó là một bi kịch cho nhân gian, là sao? Không người xích lô nào muốn xe nhẹ. Vì sao? Vì xe nhẹ = không có khách = không có tiền, lấy gì nuôi vợ con? Vì trót thương cô hàng xóm, trót có con với người ta, vì đã trót thương vợ thương con nên cần tiền, vì cần tiền nên cần có khách, vì cần khách nên cần chiếc xe nặng, muốn xe nặng thì sẵn sàng lòi con mắt ra để đạp. Trưa nắng chang chang thấy chạ ì ạch vừa thương vừa mừng, mừng cho ông thương là thấy cực quá, mà mừng là thấy ông có tiền; Còn trưa nắng chang chang mà thấy cha này xe không, thấy thương là cha này hiện đang đói vênh râu, không có tiền; Cha cứ chạy mà không có khách gọi là chạy công quả, thấy mừng là thấy cha đang chạy nhẹ nhưng thương chuyện khác chân đạp nhẹ thì túi nhẹ tiền.

Tôi đem xích lô để các vị thấy cuộc sống nó là như vậy. Cái giá phải trả. Nó khổ là vì sao? Bản chất nó là khổ đã đành, nếu có tí hạnh phúc thì hạnh phúc đó phải được trả giá nữa.

Cho nên trong kinh nói. Dục lạc có 3 cái khổ

1. Muốn có được cái mình muốn không phải dễ.
2. Có rồi muốn giữ nó không phải dễ.
3. Có nó rồi mà có lòng hưởng thụ lại gieo mầm đọa lạc.

Chẳng hạn như bây giờ mình có bạc tỷ đi, mình bắt đầu thích mấy trò hưởng thụ, du hí, tiêu pha, piscine, mua sắm, sưu tập cái này cái kia, đem cái này ngày cái khác, điên mê đắm đuối trong đó, đó là cái mầm sa đọa.

Theo mô tả trong kinh, mình hôm nay dầu trong mắt người khác mình là đại gia, mình xài toàn đồ bạc tỷ, kiếng mình là 3 tỷ, xe mình là 8 tỷ nhưng trong kinh nói thì bất cứ sự vun xối nào, cho nhà cửa, tài sản, như con chuột vun xối thức ăn mùa đông của nó mà thôi. Y chang. Con chuột nó cũng bò ra bò vào cái hang của nó rồi nó tha cái này, kéo cái kia về thì con người mình cũng y chang vậy. Tại mình cứ nghĩ mình là con người, mình là động vật cao cấp, mình không phải là chuột mà cái mình có không giống cái con chuột có, đó là cách nghĩ của phàm phu.

Cách nghĩ rất ráo: Hễ còn thân sanh tử mình với con chuột giống nhau. Chuyện mình đầu tư cho villa của mình, villa Phú Mỹ Hưng y chang như con chuột đầu tư cái hang dưới ống cống. Mà mình không có tin, lúc nào mình cũng len lén nghĩ Phật nói sai hết; trời ơi, tui sướng, cái nhà Phú Mỹ Hưng 80 tỷ mà trong kinh dám nói mọi thứ vô thường, tôi đi đâu ai cũng nể mặt tui, nhân viên coi cửa, rồi ra vô khóa công, muốn ra vô phải có code,.. trong kinh dám nói đời là biển khổ, bao nhiêu người mẫu, hoa hậu, ca sĩ tôi muốn búng tay có liền mà trong kinh dám nói đời là biển khổ. Tui là cơ bắp tập gym, tập fitness mỗi sáng, tôi đi đâu cũng có bạn bè niềm nở chào đón mà trong kinh dám nói đời là biển khổ. Thì kinh nói sai. Đúng không?

Nhưng mà, sẽ có một ngày thấy trong kinh nói đúng, nó xui một chỗ, ngày mà mình thấy kinh nói đúng là ngày mình thấy mình sai, mà khi mình thấy mình sai thì xong rồi, muộn quá rồi. Nhưng trong kinh có câu rất hay: CHUYỆN TU HÀNH HỀ CÒN MUỐN THÌ CHƯA MUỘN.

Hễ khi không muốn thì có khả năng muộn. Tu cũng còn kịp.

Nội dung bài kinh này nói cái gì?

Bài kinh này nói: Khi thấy ráo cái khổ, cùng lúc thấy luôn nguyên nhân sanh khổ. Biết liền, biết cái này nó là khổ, biết nó ở đâu nó ra, và nó dẫn đến cái thứ 3 – Đệ tam Thánh đế: Muốn không có khổ nữa thì phải chấm dứt mọi hiện hữu và mọi niềm đam mê trong hiện hữu. Chấm dứt cả Khổ & Tập.

Chỉ chấm dứt Tập thì gọi Hữu dư y Niết Bàn. Chấm dứt Khổ, Tập gọi là Vô Dư y Niết Bàn.

Trong room này 99.9% là sơ cơ, không học giáo lý nên tôi chỉ nói cái sườn, bà con vào online google tìm nha. Chứ giờ bắt tôi giải thích Hữu dư, Vô dư, tôi mệt lắm. Tôi chỉ nhắc lại.

XIN LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỈNH. XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

Bậc thánh chứng đạo họ thấy: Muốn không còn khổ nữa thì không còn Tập đế. Chỉ chấm dứt Tập mà tiếp tục còn sống thì gọi là Hữu dư y Niết Bàn. Một vị La Hán Niết Bàn tắt thở thì giây phút đó y chang đức Thế Tôn mình ở gốc Kusinara được gọi là Vô Dư y Niết Bàn. 45 năm dưới gốc Bồ Đề là Thế Tôn - Hữu dư y Niết Bàn. Nhớ heng.

3 nhận thức:

1. Mọi hiện hữu là Khổ
2. Thích cái gì là thích trong Khổ = Đầu tư khổ khác.
3. Muốn hết khổ đừng thích trong khổ nữa

3 cái này cộng lại có tên là Con đường thoát khổ = Bát Thánh Đạo.

Tôi nhắc lại. Mình không có tu chứng, mình chỉ có tư duy suông thôi, mình chỉ là một sách thì phải học từng cái Khổ để là sao, Tập, Diệt, Đạo là sao. Nhưng trong giây phút chứng đạo họ thấy cái rẹt. Họ thấy cùng một lúc tất cả Bốn Đế.

Nói như vậy các vị hiền: Khi thấy má của mình, mình biết đây là người sanh ra mình, đây là vợ của ba, đây là con gái ông ngoại, đây là dâu của ông nội mình. Lập tức mình hiểu liền. Chứ không cần trước sau. Chỉ cần biết đây là má là nó ra nguyên dòng luôn. Đây là con gái của ông ngoại, dâu của ông nội, vợ của ba, và là người đẻ ra mình.

Ở đây cũng vậy.

Trong kinh nói mỗi lần có duyên sự đức Thế Tôn thuyết pháp thoại, có khi là pháp thoại có khi Ngài kể câu chuyện xưa. Như Kinh Bốn sanh có nói thế này: Sau khi kể lại câu chuyện xưa, bậc Đạo Sư bèn nhận diện bốn sanh, thưở ấy nhân vật nào đó chính là ai bây giờ, thưở ấy vị vua ấy chính là ta bây giờ, thưở ấy người thợ săn đó chính là Xá Lợi Phất bây giờ, thưở ấy hoàng tử nào đó chính là Anan bây giờ, thưở ấy cô tiểu thư ấy chính là Visakhā bây giờ,..., Đức Thế Tôn kết thúc câu chuyện bằng Bốn Đế. Là sao? Ngài kể chuyện hồi xưa xong, Ngài vẫn đúc kết lại:

Mọi hiện hữu là Khổ. Tất cả mọi sự do Duyên mà có, có rồi phải mất đi; Dầu bất cứ thân phận, hình hài, vinh nhục, sang hèn, sướng khổ nào trong kiếp xưa thì nay đã đi vào quá khứ. Tất cả là vừa đủ để nhàm chán, vừa đủ để xả ly. Tất cả mọi hiện hữu trong 3 đời 10 phương của chúng sanh tất thấy đều do Ái mà có. Do Tham Ái, do đam mê trong hiện hữu mà có. Thích cái gì sẽ đi về cảnh giới tương ứng với cái thích đó.

Thích trong Dục lạc thì sẽ quẩn quanh trong Dục. Thích trong thiên Sắc thì về cõi Sắc giới; Vượt cõi Sắc giới, đam mê trong thiên Vô Sắc thì sanh về cõi Vô Sắc, sống hết tuổi thọ thì trở về chỗ thấp nhất, và cứ như vậy, vòng vòng. “Nửa đêm mưa gió sạt sào, có anh thợ mộc vẩy bào vẩy cưa, sạt sào trời gió trời mưa, có anh thợ mộc vẩy cưa vẩy bào” cứ vòng vòng suốt dòng sanh tử như vậy. Như vậy, các vị nhớ ha.

Nội dung bài kinh này nói cho chúng ta biết rằng: Ngày nào hiểu kiểu Văn, Tư thì mình học Khổ để riêng, Tập để riêng... nhưng giây phút chứng đạo thì thấy một cái là thấy cả. Nhưng điều này quan trọng nè, Tại sao người ta thấy một cái này mà thấy luôn 3 cái kia là sao? Là bởi vì, người ta thấy rõ ràng. Thấy cái gì cũng thấy rõ ràng. Người ta thấy rằng: Mọi thứ hiện hữu đều là khổ.

Cái Khổ như này tôi nói đó :

- (1) Nhìn thẳng đắng cay chua chát thấy đời là khổ.
- (2) Còn cách nữa: Thấy mong manh của ngọt ngào cũng là thấy cái Khổ.
- (3) Thấy ra bản chất tùy duyên, lệ thuộc điều kiện mà có, thấy cái này cũng là thấy cái Khổ.

Ai từng bị những bi kịch cuộc đời sẽ hiểu bài giảng này của tôi.

Mình nhìn đắng cay chua chát mình thấy khổ đã đành rồi, thấy cái mong manh cũng thấy khổ như này tôi ví dụ đó, mình gặp được người mình thương mình mừng lắm, mình thấy đó là hạnh phúc nhưng ngó đồng hồ còn 5 phút nữa là chung thân suốt kiếp không còn gặp lại nữa, nghĩ tới đó tự nhiên nó đắng lòng, đắng liền vậy đó, đắng tức khắc. Chẳng hạn mình tiễn người thân mình mà từ từ, mình vô thăm lần này không biết lần sau còn gặp nữa không. Sau khi biết vậy hạnh phúc gặp nó ít đi, giảm liền, nó nhường chỗ cho lệ đắng. Lúc đó thay vì mình nghĩ tuần sau lên nữa, tháng sau, năm sau,.. còn từ từ rồi, không có gặp lại nữa.

XIN LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH. XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

Nhìn thẳng vào đắng cay chua chát thấy đời là khổ là dễ rồi là nhiều rồi; Hạng thứ hai là bậc trung căn, họ thấy cái mong manh của cái ngọt ngào, có nghĩa họ đang thấy đời là Khổ; và, bậc thượng căn họ không cần đắng, không cần ngọt mà chỉ cần thấy tính tùy thuộc nhân duyên mà có, họ thấy cái này không đủ nản rồi. Thấy Khổ như vậy mới thấy, thì họ mới thấy: Thì ra, bất cứ đam mê nào cũng là cội nguồn của khổ.

Sau đây là những cặp đối đãi không thể rời nhau:

- Ở đâu có sướng ở đó có khổ.
- Ở đâu có thích ở đó có ghét.
- Ở đâu có thiện ở đó có ác.
- Ở đâu có ác ở đó có thiện.

Giáo lý nhà Phật ghi rất rõ, Bốn tầng thánh thì tầng thánh thứ 3, vì còn thiện nên còn có cái bất thiện, chỉ có tầng thánh thứ tư là La Hán thì không thiện không ác. Các ngài đương nhiên không còn ác là không còn bất thiện nhưng cái thiện của các ngài không phải là cái thiện cho y báo, chánh báo như mình, không còn tạo quả đầu thai, quả bình sinh, tái sinh nữa, mà các ngài sống thiện là vì các ngài không thể sống ác. Chỉ vậy thôi. Chứ không phải các ngài còn tạo công đức để về các quả lành, quả vui, cõi sướng như là phàm phu như là các bậc thánh hữu học nữa. Nhớ ha.

Cho nên, đây là những cặp mà mình nhớ:

- Ở đâu có sướng ở đó có khổ.
- Ở đâu có thích ở đó có ghét.
- Ở đâu có thiện ở đó có ác.
- Ở đâu có ác ở đó có thiện.
- Ở đâu có Sanh ở đó có Diệt.

Nói như vậy có nghĩa là: Hễ còn hiện hữu là còn vô thường, còn hiện hữu là còn đắp đổi, còn hiện hữu là luôn luôn trong tình trạng trở thành cái khác. Không có cái gì đứng yên mà có thể hiện hữu, tồn tại được hết. Đó là một nguyên tắc rất là khoa học. Đừng hiểu lầm, đạo Phật là lời dạy của một nhân vật cổ nhân, cách mình mấy chục thế kỷ bây giờ xưa rồi, không còn mang tính thời sự. Sai.

Tại mình dốt đó thôi. Mình không chịu học kinh Phật. Mà nhất là bây giờ kiểu Kinh Phật đa phần mình vô chùa mình không được học giáo lý cốt lõi, mình toàn bị học ba nghi thức lễ bái, cầu cúng, bố thí. Thật ra những cái này không có Phật pháp cũng có đạo nó bày cho mình. Nếu mình có lòng cầu giải thoát, chán sợ sanh tử, hoặc có lòng tin Phật thì nên tìm đến giáo lý cốt lõi. Chứ còn nếu ba cái vụ quỳ lạy xì xụp, khấn người này, kêu tên người kia, rồi bố thí cúng dường nguyện đời sau giàu, đẹp, khỏe, trẻ gì đó,... Mấy cái đó không có Phật giáo cũng có đạo bày.

Phải học cái gì chỉ có Phật pháp. Hành trình tâm linh này nó phải được lặp đi lặp lại rất nhiều lần, nếu ngay bây giờ mình đủ duyên thì mình chứng thánh hoặc ít ra mình cũng có những thành tựu tâm linh, còn chí ít, mình cũng gieo duyên cho đời sau kiếp khác.

Chứ còn cứ theo lối mòn dễ dãi, vô chùa bái sám cầu nguyện xin xăm, đúc đầu vô chuông, lấy ra lấy vô, xin pháp danh, lá phái, giới điệp về yên tâm, chét lấy áo có viết chữ Phật đắp lên người thì các vị cũng thấy mà, nếu đời tu đơn giản vậy thì cái room này dất nhau đi ăn cướp hết về có tiền cúng chùa là siêu, đúng không? Đi lừa đảo, lật lọng, lừa tình, gạt tiền thiên hạ xong về mình lấy tiền mình làm phước, đúng không? Xây chùa, cất thiền viện, xây chuông, đúc tượng, in kinh là mình ngon lành, đúng không? Tu vậy nó mới vui. Chứ gì đâu làm theo kinh Phật ngán quá đi, khô khan, cần cỗi, khó khăn, cực nhọc. Nhưng rất tiếc, không có con đường tắt. Không có con đường tắt đâu thưa quý vị.

Anh muốn giải thoát chuyện đầu tiên anh phải biết anh đang đứng ở đâu. Anh phải biết rằng anh đang nhà tù anh mới nghĩ chuyện ra khỏi tù, anh phải biết đang bệnh mới nghĩ chuyện chữa bệnh. Còn ngày nào anh chưa biết rõ tình trạng, thân phận mà anh đang là là anh đừng hòng nói chuyện giải thoát.

Trưa nay tôi tình cờ coi trên mạng tôi thấy, trời ơi. Giáo lý không chịu học, tự nhiên đi đâu kiếm khiêng mấy cái bàn gỗ lũa gì về để, kiếm tượng của Đạt Ma để lên đó, trên vách treo 2, 3 câu của hòa thượng Thanh Từ, hòa thượng Nhất Hạnh, gì đó rồi pha trà ngồi uống, đầu cạo trọc lóc, cái áo

XIN LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH. XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

tu, thấy cái mặt thẳng chả thấy có vẻ mãn nguyện lắm, giống như vậy là tu rồi đó, vậy là chết một cái là kiếm chỗ cao nhất về đó. Không được.

Thật ra một người sống chết với Đạo đầu họ có những giây phút để duỗi mình nhìn cách họ tổ chức đời sống là biết cách của người sửa soạn ra đi. Tôi đã nói không biết bao nhiêu lần.

Phải buông bỏ mới giải thoát, nếu thấy khả năng buông bỏ ít thì nên hạn chế sở hữu những thứ khó buông bỏ.

Còn đặng này, do mình hiểu chữ Khổ quá là cạn đi, cho nên mình mới có kiểu tu tà tà như vậy. Giờ tôi nhìn thấy ông tổ chức nội thất của ông là thấy ông không xong rồi. Không học giáo lý gì hết, sách thỉnh về miếng bọc sách để nguyên, chụp cho người ta thấy nhà này cuốn gì cũng có hết mà không đọc. Phật thờ đủ thứ Nam truyền, Bắc phái, bụng to bụng nhỏ, ôm đầu xương khổ hạnh, cái gì cũng thờ hết, trên treo câu của hòa thượng Viên Minh, bên treo câu của hòa thượng Nhất Hạnh, bên thì treo câu hòa thượng Thanh Từ, tôi liếc mờ mờ làm như có Ajhan Chah, Ajhan Naeb tùm lum. Nghĩa là dồn hết tinh hoa trời đất về tất thờ phát chắc có cha rước mình đi. Ý của đương sự nghĩ vậy đó.

Nhưng mà không, không được đâu quý vị. Không thể nào ầu ơ vậy đâu. Dầu bây giờ các vị đốt giáo lý cách mấy, các vị nhớ dùm tôi cái này:

- Chuyện đầu tiên, phải dành thời giờ học giáo lý nghiêm túc.

- Hai là phải thường trực để ý một chuyện thôi, đừng quán chiếu mệt lắm, mình đốt như bò không quán chiếu, chỉ để ý một chuyện thôi: Thiệt ra 1 ngày như vậy sướng với khổ cái nào nhiều? Cái thiện, cái ác cái nào nhiều? Làm ơn nhớ bao nhiêu đó thôi.

Không cần cái gì hết. Cứ rảnh đọc kinh sách rồi ghi chép, có cuốn sách cái gì thấy quan trọng ghi thì đó là học, còn hành là sao? Là làm cái gì biết cái này và chịu khổ để ý một ngày như vậy, cái thiện cái ác, cái nào nhiều, cái sướng cái khổ cái nào nhiều, tự nhiên mình thấy: Nếu một chánh niệm ngon lành, một trí tuệ ngon lành mình thấy ác nhiều. Mà phải học giáo lý. Tại sao phải học? Không học mình không phân biệt được, là có những cái ác là ác vi tế, có những cái ác thô thiển. Có cái mình tưởng là thiện mà thật ra là bất thiện.

Thí dụ mình học ba mớ mình thấy mình hay mình thấy vui quám mình tưởng là niềm vui sống đạo, không có đâu đó là tăng thượng mạn đó má, không phải thiện đâu. Nhưng phải học giáo lý mình mới biết; Người học giáo lý mới hiểu ra cái này. Ngày nào còn len lén thấy anh hay anh giỏi thì xin lỗi ngày đó anh còn tệ lắm. Người học đạo thứ thiệt, chưa nói đến chứng, chỉ nói phạm mà phạm hơi đàng hoàng thì anh tuyệt đối không có gì tự đắc hết. Vì sao? Vì tôi đã nói 1000 lần, 1 triệu lần rồi,

- Cái biết của mình luôn trong tình trạng cần điều chỉnh.

- Cái biết này không đủ thay đổi con người của mình, nếu nó thay đổi được hôm nay mình đâu ngu xuẩn, đâu có tự đắc vậy.

- Cái biết này tất thờ một phát không mang theo được. Nhiều lắm là nó chỉ gieo thói quen, chúng tử cho kiếp sau thôi, chứ ba cái biết kiếp này không cần tất thờ nữa chỉ cần giờ bị trọng bệnh, là Phật pháp thả trôi hết, bị Alzheimer, bị đãng trí nó quên mất, hồi lúc nó còn trẻ, còn khỏe còn ok, thì nó len len thấy nó hay, nó thông minh, nó chánh niệm, nó có giới luật, nó thấy nó có bố thí, nó là Phật tử đại gia, nó len lén thấy nó đẹp, nó khỏe, nó giàu, nó len len thấy nó được cái này, được cái nọ nhưng đó là do mình len. Chứ nói thiệt, cái đó mà đem bỏ lên bàn thiên hạ phân tích thì không có cái gì của mình đáng cho người ta nể hết.

Từ chỗ này nó mới dẫn đến cái bị kịch nữa. Có nhiều người tôi nói ra tôi còn xấu hổ dùm, tật khoái khoe. Kỳ lắm. Cứ ra đám đông tìm cách khoe chồng, khoe vợ, khoe con, khoe nhà, khoe cửa. Cái tay họ đeo đồng hồ mắc tiền coi giờ hoài, hễ đeo nhẫn hột bự bự cứ gãi hoài cho người ta thấy. Chi vậy? Mang giày đắt tiền lấy chân đá đá vậy đó cho người ta thấy. Chi vậy?

Họ quên trong mắt thiên hạ, khi họ nổ vậy đó mình hãy nhớ rằng:

1. Có đũa nào nghe mình nổ nó thích không?

2. Đa phần nó không tin thì nó khinh mình, còn nó tin cái mình nổ thì nó ghét mình, nó ghen tị với mình.

XIN LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH. XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

3. Người tin mà tùy hỉ vui theo mình không nhiều đâu.

Làm ơn, trên 18 tuổi, nói có đúng vậy không? Đưa tin lời mình vui theo mình không có, hiêm lắm. Nó chết sạch hết rồi. Toàn là một là nó không tin điều mình nói thì nó khinh mình, còn đưa nó tin mình thì nó ghen tị với mình, mắc cái gì mà nó; Chưa kể, bậc thượng căn thượng trí người ta nghe mình nói : Ủa, có cái gì đâu.

Các vị tướng tượng coi. Không có gì dzô dziên cho bằng tự mình thấy mình đẹp.

Tôi nhớ nhỏ giáo dân nó vô xưng tội với cha, nó nói cha ơi con xưng tội lỗi của con xưng tội với cha thay Chúa cha nhận dùm con, con có tội là sao con thấy con đẹp nhất giáo xứ này. Còn nhận tội.

Ông vén rèm, ông coi, ông nói: Không, con không phạm tội kiêu ngạo, con chỉ hiểu lầm thôi.

Nếu mình hiểu được như vậy nó đỡ quá rồi; Còn đặng này, không. Không hiểu. Mình cứ len len thấy mình hay mình giỏi. Trời đất ơi. Ngày nào còn phiền não, ngày nào còn phàm phu, ngày nào còn co duỗi, nhúc nhích và hít thở thì ngày đó mình còn khổ.

Đức Phật Ngài dạy, giống như một miếng phân người, đầu nó nhỏ xíu trên que gỗ thì đối với ta vẫn đáng gớm như một đồng phân lớn. Một chút xíu hiện hữu trong cuộc đời sanh tử cũng là cái đáng ngại, đáng chán. Một chút xíu hiện hữu, chỉ là hạt bụi bay trong gió, hễ còn có mặt trong cuộc đời này nó là chuyện vô nghĩa, vô ích, vô duyên, vô dụng.

Mà do chúng sanh mình, trong kinh nói chữ Satta – dính, Saggiati = Đụng đâu dính đó.

Dính bằng 2 cách: Dính bằng cách mình Thích – Dính bằng cách mình Ghét. Tại sao ghét lại dính? Khi ghét mình dán tâm mình lên đối tượng, rồi mình đi tìm cái ngược cái mình ghét. Cứ như vậy đó.

Cứ sanh ra hễ do nghiệp mình sanh hoàn cảnh nào ngon lành thì mình dính vô cái đó đã đành rồi, mà do tiền nghiệp sanh hoàn cảnh trời ơi mình tiếp tục mình dính, như hồi nãy tôi nói tôi nhìn anh chàng Miến Điện tôi ngán muốn chết. Trời nắng vậy mà đèo 2 con một vợ, xách ống nước, thùng thau, chum chén vô hi hục trồng bông, bơm giếng giếng thì giếng đào, tôi đứng tôi nhìn tôi ngán, trời ơi, giếng Kālāma trong vắt mà mình còn ngán, còn cái giếng này đem lên thấy gì đâu. Vậy chứ nắng tắt gió riu riu đây mát lắm, có khói lam chiều, có cơm, kê cái bàn ọp ẹp bàn tre, kê ở ngoài ngói, vừa ăn vừa nghe ba cái nhạc ngũ âm của Miến Điện ò e ó e vậy đó, rồi đốt đèn, nhà chưa có điện, đốt cây đèn dầu khói bay mù trời, mấy con thiêu thân, mấy con bướm đêm nó bay chập choạng mình thấy vui dữ lắm. Không biết bữa nay có trăng không, tôi cũng không biết luôn. Có trăng nó vui lắm. Có trăng, có bầu con cứ bi bô. Vậy là vui. Ngày mai sống kiểu gì không ai biết. Ok. Chúc các vị một ngày vui, và mong rằng bài giảng khô khan này ai hữu duyên nghe được thì nghe không nghe được thì thôi chứ biết sao.

Xin hẹn các vị Chủ nhật tuần sau./.